ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001** **Numerical Code B.com: 0002**
પાઠ્યક્રમ	: ઈતિહાસ આધુનિક ભારત : 1857 - 1964 **(EHI-01)**	**Numerical Code: 0049**
તારીખ	: **10/07/2016**	નોંધણી નંબર:____________
સમય	: **03:00 to 06.00**	
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	કુલ ગુણ : **70**

પ્ર.1 પ્રથમ વિશ્વ યુદ્ધ માટેનાં ભાગ ભજવનારા પરિબળો વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. **(12)**

અથવા

ઈ.સ.1857 ના સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામની નિષ્ફળતાનાં કારણો જણાવો.

પ્ર.2 ભારતીય ઇતિહાસમાં અસહકારનાં આંદોલનની અસરો જણાવો. **(12)**

અથવા

સવિનય કાનૂનભંગ ની ચળવળ વિશે જણાવો.

પ્ર.3 આઝાદહિંદ ફોજની ભારતીય સ્વાતંત્ર્યતામાં ભજવેલ કામગીરી અને તેની ભારત પર પડેલી અસરો વર્ણવો. **(12)**

અથવા

બિન-જોડાણવાદ એટલે શું? બિનજોડાણવાદી રાષ્ટ્રોએ ક્યાં ક્યાં સિદ્ધાંતોનું પાલન કરવું પડે છે?

પ્ર.4 દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ શરૂ થવાના કારણો જણાવો. **(12)**

અથવા

રાષ્ટ્રીયચેતના ના ઉદયનાં કારણો જણાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

1. રાજકોટ સત્યાગ્રહ
2. સંસ્થાનવાદ નાં સોપાનો
3. બીજીગોળમેજી પરિષદ
4. સિમલા પરિસદ
5. જહાલ-મવાળ

પ્ર.6 **બહુ વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો.** **(10)**

1. હિંદ રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસની સ્થાપનાં કઈ સાલમાં થઇ હતી.
   (A) 1865 (B) 1857 (C) 1885 (D) 1895
2. મહાત્મા ગાંધીએ કઈ ગોળમેજી પરિષદમાં ભાગ લીધો હતો.
   (A) પહેલી ગોળમેજી (B) બીજી ગોળમેજી (C) ત્રીજી ગોળમેજી (D) ચોથી ગોળમેજી
3. હિંદ છોડો આંદોલન દરમ્યાન ‘ કરેંગે યા મરેંગે ’ શબ્દ ઉચ્ચારણ કરનાર રાષ્ટ્રીય નેતા કોણ હતા.
   (A) સરદાર (B) નહેરૂ (C) ગાંધીજી (D) સુભાષચંદ્ર બોઝ

4. કાયમી જમાબંધી પદ્ધતિ કોણે દાખલ કરી.

(A) કોર્નવોલિસ (B) ડેલહાઉસી (C) વેલેસ્લી (D) મનરો

5. નીચે દર્શાવેલ નેતામાંથી જહાલવાદી નેતા જણાવો.

(A) લાલ લજપતરાય (B) દાદાભાઈ નવરોજી (C) ગોપાલકૃષ્ણ ગોખલે (D) સુરેન્દ્રનાથ બેનર્જી

6. ઈલ્બર્ટ બિલ નીચે દર્શાવેલ ક્યાં વાઇસરોયે રજૂ કર્યું હતું.

(A) લિટન (B) રિપન (C) કેનિંગ (D) મેકોલે

7. ઇ.સ. 1962 નું યુદ્ધ ક્યાં બે દેશો વચ્ચે થયું હતું.

(A) ભારત-પાકિસ્તાન (B) ભારત-નેપાળ (C) ભારત-ચીન (D) ભારત-બાંગ્લાદેશ

8. ગાંધીજીનું ભારત આગમન કઈ સાલમાં થયું હતું.

(A) 1914 (B) 1915 (C) 1916 (D) 1917

9. “ તીન-કથિયા “ કોને કહેવામાં આવે છે.

(A) ઘઉંની ખેતીને (B) કપાસની ખેતી (C) તલની ખેતી (D) ગળીની ખેતી

10. ઇસ્ટઇન્ડિયા કંપની ની સ્થાપના ક્યારે કરવામાં આવી.

(A) 1600 (B) 1864 (C) 1657 (D) 1608

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001** **Numerical Code B.Com: 0002**
પાઠ્યક્રમ	: ઈતિહાસ ભારત :પ્રાચીન સમયથી ઈ.સ. ની ૮મી સદી સુધી **(EHI-02) Numerical Code: 0050**	
તારીખ	: **11/07/2016**	**નોંધણી નંબર:____________**
સમય	: **03.00 to 06.00**	
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1 હડપ્પન સંસ્કૃતિની મુખ્ય વિશેષતાઓ જણાવો. **(12)**

અથવા

આદ્યવૈદીક સમાજના મુખ્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

પ્ર.2 જૈન ધર્મના ઉદ્દભવ અને વિકાસનું મૂલ્યાંકન કરો. **(12)**

અથવા

મૌર્યકાલીન સ્થાપત્ય કલાનું વિવેચન કરો.

પ્ર.3 સમુદ્રગુપ્તની સિદ્ધિઓ જણાવો **(12)**

અથવા

ગુપ્તયુગના વહીવટીતંત્રની ચર્ચા કરો.

પ્ર.4 દક્ષિણ ભારતના લોહયુગની ચર્ચા કરો. **(12)**

અથવા

દક્ષિણ ભારતમાં સાહિત્યના ક્ષેત્રે થયેલી પ્રગતિ જણાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

1. મૌર્યયુગીન વહીવટીતંત્ર
2. અશોકની ધાર્મિકનીતિ
3. મહાજન પદો
4. કુષાણો
5. પ્રાચીન ભારતીય સ્થાપત્યકલા

પ્ર.6 **બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો ના જવાબ લખો.** **(10)**

1. મોહેન્જો-દડો __________ નદીના કિનારે આવેલું છે.

(A) જેલમ (B) રાવી (C) સતલજ (D) સિંધુ

2. અશોકના શિલાલેખ __________ લિપિમાં લખાયેલા છે.

(A) બ્રાહ્મી (B) ખરોષ્ઠી (C) દેવનાગરી (D) અદ્યમાગ્ધી

3. બૌદ્ધ ધર્મની ચોથી પરિષદ __________ રાજાના સમયે ભરાઈ હતી..

(A) ચંદ્રગુપ્ત મૌર્ય (B) અશોક (C) કનિષ્ક (D) બિંદુસાર

4. __________ વેદ પ્રાર્થના અને ગાયનનો છે.

(A) અથર્વવેદ (B) ઋગ્વેદ (C) સામવેદ (D) યજુર્વેદ

5. સાતવાહન વંશનો શક્તિશાળી રાજવી __________હતો.

(A) કનિષ્ક (B) રૂદ્રદામન (C) ગૌતમીપુત્ર સાતકર્ણી (D) પુષ્યમિત્ર શુંગ

6. માળવાનો ઉચ્ચપ્રદેશ પ્રાચીન ભારતમાં ________ નામે ઓળખાતો.

(A) વિંધ્યાચલ (B) સાતપુડા (C) સધ્યાદ્રી (D) અવંતિ

7. હર્ષવર્ધન __________વંશનો હતો.

(A) ગુપ્તવંશ (B) નંદવંશ (C) મૌર્યવંશ (D) પુષ્યભૂતિવંશ

8. પલ્લવોની રાજધાની ____________ હતી.

(A) વિદિશા (B) કાંચી (C) હસ્તિનાપુર (D) નાસિક

9. ધી નેચરલ હિસ્ટ્રી નામનું પુસ્તક ________ લખ્યું..

(A) સ્ટ્રેબો (B) પ્લીની (C) મેગેસ્થનિસ (D) ફાહિયાન

10. સીયુકી પુસ્તકની રચના _________ કરી હતી.

(A) ફાહિયાન (B) હ્યું-એન-ત્સંગ (C) ઇત્સિંગ (D) દલાઈ-લામા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001** **Numerical Code B.com: 0002**
પાઠ્યક્રમ	: ઈતિહાસ – ભારત 8મી થી 15મી સદી સુધી **(EHI-03)**	**Numerical Code: 0051**
તારીખ	: **12/07/2016**	નોંધણી નંબર:____________
સમય	: **11.00 to 02.00**	
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	કુલ ગુણ : **70**

પ્ર.1 આઠમી થી તેરમી સદીની કૃષિવિષયક અર્થવ્યવસ્થા સમજાવો. **(12)**

અથવા

મંદિર સ્થાપત્યની મુખ્ય શૈલીઓ જણાવો.

પ્ર.2 દક્ષિણ ભારતીય રાજ્યતંત્ર વિશેનાં વિવિધ દ્રષ્ટિબિંદુઓ તપાસો. **(12)**

અથવા

સુલતાન અલ્લાઉદ્દીન ખિલજીના વિજયોની સમીક્ષા કરો.

પ્ર.3 દિલ્હી સલ્તનતના કેન્દ્રીય શાસનતંત્ર વિશે વર્ણવો. **(12)**

અથવા

મુહમ્મદ તુઘલકની પ્રતીક ચલણ યોજના અંગે નોંધ લખો.

પ્ર.4 કૃષ્ણ દેવરાયની સિદ્ધિઓ જણાવો. **(12)**

અથવા

ભક્તિ આંદોલનના ઉદયનાં કારણો જણાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

1. સોદાગરોનું સમાજક્ષેત્રે પ્રદાન
2. 8મી થી 13મી સદી દરમ્યાન ભારતીય રાજ્યતંત્રના સ્વરૂપના સંદર્ભમાં સામંતશાહી રાજ્યતંત્ર
3. ઈલ્તુદમિશ
4. સલ્તનતકાળમાં રાજાશાહીનું સ્વરૂપ
5. અમીર ખુશરોનું સાહિત્યક્ષેત્રે પ્રદાન

પ્ર.6 **નીચેનાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં એ જણાવો.** **(10)**

1. ચીની અને અરબ સોદાગરો મારફતે ભારતીય ચીજવસ્તુઓ સમગ્ર વિશ્વમાં પહોંચતી હતી.
2. 8મી થી 13મી સદી દરમ્યાન 'વર્ણના' ખ્યાલોમાં સુધારા થઇ રહ્યા હતા.
3. રાજવંશો વચ્ચેના લગ્નસંબંધોને સામાજિક-રાજકીય સ્વરૂપની પ્રવૃત્તિઓ સાથે કશી લેવા-દેવા નહતી.
4. ઈ.સ. 1192માં તરાઈનના પ્રસિદ્ધ યુદ્ધમાં મુહમ્મદ ઘોરીએ પૃથ્વીરાજ ચૌહાણ પર નિર્ણાયક જીત મેળવી.
5. તેરમી સદીમાં તુર્ક અમીરોને વેતન રોકડ નાણાં સ્વરૂપે મળતું હતું.
6. ફિરોઝ તુઘલકના સમયમાં મોટી સંખ્યામાં ગુલામો કારીગરો હતાં.
7. પ્રતાપ રૂદ્ર પહેલો કાકતીય રાજ્યનો સ્થાપક હતો.
8. મેરૂતુંગે આમુક્ત મલયદાની રચના કરી.
9. સલ્તનતયુગમાં સ્ત્રીઓનું સ્થાન ઊંચું હતું.
10. નગરમ્ મહત્વનાં વેપારી કેન્દ્રો હતાં.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001** **Numerical Code B.com: 0002**
પાઠ્યક્રમ	: ઈતિહાસ ભારત : 16 મીથી 18 મી સદીના મધ્ય સુધી **(EHI-04)**	**Numerical Code: 0052**
તારીખ	: **13/07/2016**	**નોંધણી નંબર:____________**
સમય	: **11.00 to 02.00**	
સૂચના	: દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1 મુઘલકાલીન ભારતનો ઈતિહાસ જાણવાના સાધનો જણાવો. **(12)**

અથવા

શેરશાહના સુધારાની ચર્ચા કરો.

પ્ર.2 મુઘલોની રાજપૂતનીતિ જણાવો. **(12)**

અથવા

મુઘલોના કેન્દ્રીય શાસનતંત્રની વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્ર.3 ઔરંગઝેબની ધાર્મિક નીતિ જણાવો. **(12)**

અથવા

મરાઠા સામ્રાજ્યના ઉદય માટેના પરિબળો વર્ણવો.

પ્ર.4 મુઘલકાલીન વિદેશ વ્યાપાર જણાવો. **(12)**

અથવા

મુઘલ શાસન દરમિયાન સ્થાપત્યકલાનો વિકાસ જણાવો.

પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) **(12)**

1. મનસબદારી પદ્ધતિ
2. ચોથ-સરદેશમુખી
3. મરાઠાઓનું કેન્દ્રીય વહીવટીતંત્ર
4. શહેરીકરણ, શહેરી વર્ગ અને શહેરી જીવન પદ્ધતિ
5. મુઘલ સામ્રાજ્યની પડતી

પ્ર.6 બહુવૈકલ્પિક પ્રશ્નો ના જવાબ લખો. **(10)**

1. બાબરને ઇસ્લામના ________પંથમાં શ્રધ્ધા હતી.
   (A) સૂફી (B) સુન્ની (C) શિયા (D) મહદેવી
2. ________યુધ્ધથી ભારતમાં મુઘલ સત્તાની સ્થાપના થઈ.
   (A) પ્લાસી (B) બક્સર (C) ખાનવા (D) પાણીપત
3. શેરશાહનું મૂળનામ ________.
   (A) દરિયાખાન (B) આઝમખાન (C) ફરીદખાન (D) જલાલખાન

4. ________યુદ્ધ પછી વિજયનગર સામ્રાજ્યનું પતન થયુ.

(A) કાલ્પી (B) તાલીકોટા (C) ગોલકાંડા (D) પાણીપત

5. હુમાયુ શબ્દનો અર્થ _________.

(A) વિજેતા (B) ભાગ્યશાળી (C) કર્મઠ (D) નિરાશ

6. વિજયનગરનો શ્રેષ્ઠ શાસક ________હતો.

(A) શિવાજી (B) કૃષ્ણદેવરાય (C) આદિલશાહ (D) સિકંદર શાહ

7. શિવાજીના જીવનચરિત્રના લેખકનું નામ _________.

(A) સભાસદ (B) સંભાજી (C) રામચંદ્રપંત (D) ભીમસેન

8. મહારાષ્ટ્ર ધર્મ શબ્દનો પ્રથમ ઉલ્લેખ _________ ગ્રંથમાં છે.

(A) દાસબોધ (B) ગુરૂચરિત્ર (C) મરાઠા ઈતિહાસ (D) આજ્ઞાપત્ર

9. આઈન-ઈ-અકબરીના લેખક _________.

(A) અલ્બેરૂની (B) અબુલકમલ (C) અકબર (D) અબુલ ફૈઝી

10. મલિક અંબર _________રાજ્યનો મુખ્યપ્રધાન હરો.

(A) ગોલકાંડા (B) બિજાપુર (C) અહમદ નગર (D) મરાઠાવાડ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ – 2016

અભ્યાસક્રમ	: સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**	**Numerical Code B.A.: 0001** **Numerical Code B.com: 0002**
પાઠ્યક્રમ	: ઈતિહાસ ભારત : 18મી સદીના મધ્યભાગથી 19મી સદીના મધ્યભાગ સુધી **(EHI-05)**	
તારીખ	: **10/07/2016**	**Numerical Code: 0053**
સમય	: **11.00 to 02.00**	નોંધણી નંબર:_____________
સૂચના	: **દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે.**	**કુલ ગુણ : 70**

પ્ર.1 ૧૮મી સદીના ભારતમાં પ્રાદેશિક રાજ્યતંત્રનો ઉદભવ આલેખો. **(12)**

અથવા

યુરોપમાં ૧૬મી સદીના વેપારી સંગઠન અને તેની પદ્ધતિઓ જાણવો..

પ્ર.2 યુરોપની સાંસ્થાનિક સત્તાઓની સમીક્ષા કરો. **(12)**

અથવા

પ્રથમ અને દ્રિતીય કર્ણાટકવિગ્રહનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્ર.3 ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીની નવી જમીન-મહેસૂલ વ્યવસ્થાનું મૂલ્યાંકન કરો. **(12)**

અથવા

ખેતીના વ્યાપારીકરણની અસરો તપાસો.

પ્ર.4 ભારતમાં અંગ્રેજી શિક્ષણનો પ્રસાર આલેખો. **(12)**

અથવા

સંસ્થાનવાદી સામાજિકનીતિમાં આવેલા પરિવર્તનો જણાવો.

પ્ર.5 **ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)** **(12)**

1. મોગલ સામ્રાજ્યની પડતી ચર્ચો.
2. ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ.
3. ૧૮૫૭ના બળવા પહેલાના લોક આંદોલનોનું સ્વરૂપ.
4. ૧૯મી સદીની સામાજિક સુધારણા ચળવળ ટૂંકમાં જણાવો.

પ્ર.6 **(અ) જોડકા જોડો .** **(05)**

અ		**બ**
(૧)	મિર્ઝા ગાલિબ	(૧) સ્વામી વિવેકાનંદ
(૨)	બાજીરાવ પહેલાનું અવસાન	(૨) ૧૮૫૫
(3)	ધર્મ સુધારણા	(3) માર્ટિન લ્યુથર
(૪)	સાંથલ બંડ	(૪) ૧૭૪૦
(૫)	રામકૃષ્ણ મિશન	(૫) ઉર્દૂ કવિ

(બ) ખરા છે કે ખોટા લખો **(05)**

1. અંગ્રેજ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીએઈંગ્લેંડમાં આધિપત્ય સ્થાપ્યું.
2. ૧૩૫૦ માં ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ થઇ.
3. ત્રીજો કર્ણાટક વિગ્રહ અંગ્રેજો અને મોગલો વચ્ચે થયો હતો.
4. ‘શર્મિષ્ઠા’ નામનું નાટક ઋગ્વેદની વાર્તાના આધારે લખાયું છે.
5. ૧૮૫૭ના વિપ્લવમાં બહાદૂરશાહ મુખ્ય સુત્રધાર હતા.

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ– 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ **(B.A./B.Com.)**

નોંધણી નંબર : ________________

પાઠયક્રમ : પૂર્વ અને અગ્નિ એશિયામાં સરકાર અને રાજકારણ **(EHI-06)**
તારીખ : **11/07/2016**
સમય : **11.00 to 02.00**
સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ દર્શાવેલ છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજીયાત છે. **કુલ ગુણ : 70**

પ્રશ્નઃ–1 ચીનના પ્રાચીન ધર્મો વિશે માહિતી આપો. **(12)**

અથવા

જાપાનનું પ્રથમ વિશ્વયુદ્ધમાં પ્રદાન જણાવો.

પ્રશ્નઃ–2 ચીનની સામાજિક સ્થિતિ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. **(12)**

અથવા

ચાંગ–કાઈ–શેકના સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન કરો.

પ્રશ્નઃ–3 ઈ.સ. 1949ની ચીનની ક્રાંતિના કારણો જણાવો. **(12)**

અથવા

જાપાનના પ્રાચીન ધર્મ અને સંસ્કૃતિ વિશે નોંધ લખો.

પ્રશ્નઃ–4 ચીનમાં રાષ્ટ્રવાદના ઉદયના કારણો જણાવો. **(12)**

અથવા

ચીનની જાહેર પરીક્ષા પદ્ધતિની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્નઃ–5 દ્વિતીય વિશ્વયુદ્ધ પછી જાપાનના પ્રવેશના કારણો–પરિણામો જણાવો. **(12)**

અથવા

બીજા વિશ્વયુદ્ધ પછી જાપાનની રાજકીય આર્થિક સ્થિતિ વર્ણવો.

પ્રશ્નઃ–6 **કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો.** **(10)**

1. બોકસર બળવો
2. ઈ.સ. 1905 રશિયા–જાપાન વિગ્રહ
3. જાપાનની અર્થવ્યવસ્થા
4. યુ. આન શિ–કાઈ